

Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту

Бакалаврська кваліфікаційна робота на тему:
УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ

(на прикладі товариства з обмеженою
відповідальністю «Ферреро Україна»)

08-43.БКР.020.00.052 ТЧ

Виконала: студентка 4 курсу, групи
МФКД-20Б

спеціальності 073 – Менеджмент

Шевчук О. Ю.

Керівник: к.е.н., доцент кафедри ФІМ

Руда Л. П.

«03» червня 2024 р.

Рецензент: к.т.н., доцент каф. ЕПВМ

Адлер О. О.

«05» червня 2024 р.

Допущено до захисту

Завідувач кафедри ФІМ

д.е.н., проф. Зянько В. В.

«11» червня 2024 р.

Вінниця ВНТУ – 2024 рік

Вінницький національний технічний університет

Факультет менеджменту та інформаційної безпеки

Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань – Управління та адміністрування

Спеціальність – 073 Менеджмент

Освітньо-професійна програма – Менеджмент фінансово-кредитної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

завідувач кафедри ФІМ д.е.н., професор Зянько В. В.

«13» лютого 2024 р.

ЗАВДАННЯ

НА БАКАЛАВРСЬКУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Шевчук Ользі Юріївні

1. Тема роботи: «Управління грошовими потоками суб'єктів господарювання (на прикладі товариства з обмеженою відповідальністю «Ферреро Україна»)»

Керівник роботи: Руда Лілія Петрівна к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, затверджено наказом ВНТУ від «11» березня 2024 року № 80.

2. Термін подання студентом роботи: 31 травня 2024 року.

3. Вхідні дані до роботи: Роганова Г. Впровадження статистичних показників до методики аналізу ефективності грошових потоків підприємств. Вісник Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка. Економіка. 2019. Вип. 1. С. 34–42.; Бланк І.О., Ситник Г.В. Планування грошових потоків підприємства. Вісник КНТЕУ. 2016. №4. С.31-44; Маліков В. В. Практичні рекомендації щодо управління грошовими потоками підприємства. Бізнес Інформ. 2020. №5. С. 370–374.; Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 (Наказ Міністерства фінансів України №87 від 31.03.99 р.); «Звіт про рух грошових коштів»; Бланк І.А. Фінансовий менеджмент: навчальний курс. Київ: Ніка-Центр, 2014. 656 с.;

4. Зміст текстової частини:

У розділі 1 дослідити сутність та джерела грошових потоків підприємства, особливості управління ними та розглянути методики їх аналізу.

У розділі 2 проаналізувати основні показники фінансової діяльності та використання грошових ресурсів у ТОВ «Ферреро Україна».

У розділі 3 запропонувати заходи з підвищення ефективності управління грошовими потоками у ТОВ «Ферреро Україна».

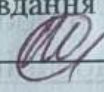
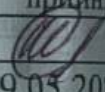
5. Перелік ілюстративного матеріалу:

Таблиці: Таблиця 1.1 – Систематизація підходів до визначення поняття «грошовий потік»; Таблиця 2.1 - Абсолютні показники ефективності фінансово-економічної діяльності ТОВ «Ферреро Україна» у 2021-2023 рр.; Таблиця 2.2 -

Таблиця 2.2 – Активи балансу ТОВ «Ферреро Україна»; Таблиця 2.3 – Таблиця 2.3 – Пасиви балансу ТОВ «Ферреро Україна»; Таблиця 2.4 – Аналіз показників ліквідності ТОВ «Ферреро Україна»; Таблиця 2.5 – Аналіз показників ділової активності ТОВ «Ферреро Україна»; Таблиця 2.6 – Аналіз показників фінансової стійкості ТОВ «Ферреро Україна»; Таблиця 2.7 – Результати SWOT аналізу ТОВ «Ферреро Україна»; Таблиця 3.1 – Вихідні дані для проведення дослідження моделювання;

Рисунки: Рисунок 1.1 – Фактори впливу на величину грошового потоку підприємства; Рисунок 1.2 – Класифікація грошових потоків підприємства; Рисунок 2.1 – Вартість активів ТОВ «Ферреро Україна»; Рисунок 2.2 – Вартість реалізованої продукції та собівартість продукції ТОВ «Ферреро Україна»; Рисунок 2.3 – Обсяг оборотного капіталу ТОВ «Ферреро Україна»; Рисунок 2.4. Загальні показники оборотного капіталу ТОВ «Ферреро Україна»; Рисунок 2.5 Структура майна підприємства ТОВ «Ферреро Україна»; Рисунок 2.6 – Стратегія розвитку ТОВ «Ферреро Україна»; Рисунок 3.1 – Моделювання залежності чистого доходу підприємства від підвищення коефіцієнта ефективності управління грошовими потоками (у тис. грн) Рисунок 3.2 – Моделювання залежності (ПП) залежно від коефіцієнта ефективності управління грошовими потоками підприємства.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Спеціальна частина	доцент кафедри ФІМ Ткачук Л.М.	 13.03.2024 р.	 29.03.2024 р.

7. Дата видачі завдання «13» березня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва та зміст етапу	Термін виконання		Примітки
		початок	завершення	
1	Формування та затвердження теми бакалаврської кваліфікаційної роботи	01.12.2023	01.02.2024	Вик.
2	Виконання теоретичної частини БКР. Перший рубіжний контроль виконання БКР	24.04.2024	13.05.2024	Вик.
3	Виконання аналітичної частини БКР та розробка рекомендацій та пропозицій. Другий рубіжний контроль виконання БКР	14.05.2024	01.06.2024	Вик.
4	Нормоконтроль БКР			
5	Рецензування БКР	02.06.2024	03.06.2024	Вик.
6	Попередній захист БКР	04.06.2024	06.06.2024	Вик.
7	Захист БКР	03.06.2024	04.06.2024	Вик.
		17.06.2024	18.06.2024	Вик.

Студент
(підпис)

(ініціали та прізвище)

Шевчук О.Ю.

Керівник роботи
(підпис)

(ініціали та прізвище)

Руда Л. П.

АНОТАЦІЯ

УДК 658.15

Шевчук О.Ю. Управління грошовими потоками суб'єктів господарювання (на прикладі товариства з обмеженою відповідальністю «Ферреро Україна»). Бакалаврська дипломна робота зі спеціальності 073 – Менеджмент, освітня програма – Менеджмент фінансово-кредитної діяльності. Вінниця: ВНТУ, 2024. 68 с. На укр. мові. Бібліогр. 26 назв; рис. 10; табл. 12.

В бакалаврській кваліфікаційній роботі систематизовано отримані теоретичні знання та практичні навички із управління грошовими потоками суб'єктів господарювання.

Бакалаврська кваліфікаційна робота складається із трьох розділів. У теоретичному розділі розглянуто теоретичні питання щодо управління грошовими потоками підприємства, проаналізовано методики розрахунку грошових потоків підприємства. В аналітичному розділі роботи проведено аналіз основних показників фінансової діяльності та стану управління грошовими потоками ТОВ «Ферреро Україна». У прикладній частині роботи запропоновано шляхи оптимізації грошових потоків та напрями вдосконалення оперативного управління грошовими потоками ТОВ «Ферреро Україна».

Ключові слова: грошові потоки, суб'єкти господарювання, грошові фонди, управління грошовими потоками, фінанси, фінансові ресурси, економічна ефективність.

ABSTRACT

Shevchuk O.Y. Management of cash flows of business entities (on the example of a limited liability company "Ferrero Ukraine"). Bachelor's thesis in specialty 073 – Management, educational program – Management of financial and credit activities. Vinnytsia: VNTU, 2024. 68 p. In Ukrainian language Bibliogr. : 26 titles; fig. 10; table 12.

The bachelor's thesis systematizes the acquired theoretical knowledge and practical skills in managing cash flows of business entities.

The bachelor qualification work consists of three parts. In the theoretical part, the theoretical issues regarding the management of the company's cash flows are considered, the methods of calculating the company's cash flows are analyzed. In the analytical part of the work, an analysis of the main indicators of financial activity and the state of cash flow management of LLC "Ferrero Ukraine" was carried out. In the applied part of the work, ways to optimize cash flows and directions for improving the operational management of cash flows of LLC "Ferrero Ukraine" are proposed.

Key words: cash flows, business entities, cash funds, cash flow management, finance, financial resources, economic efficiency.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	10
1.1 Суть, склад та основні джерела грошових потоків підприємства.....	10
1.2 Класифікація та особливості управління грошовими потоками підприємства.....	14
1.3 Методичні підходи до аналізу стану управління грошовими потоками підприємства.....	18
Висновок до розділу 1.....	21
2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ТОВ «ФЕРРЕРО УКРАЇНА»	22
2.1 Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Ферреро Україна».....	22
2.2 Аналіз основних показників господарської діяльності ТОВ «Ферреро Україна».....	26
2.3 Аналіз ефективності використання грошових потоків підприємства.....	34
Висновок до розділу 2.....	38
3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ТОВ «ФЕРРЕРО УКРАЇНА»	39
3.1 Шляхи оптимізації грошових потоків підприємства.....	39
3.2 Напрями вдосконалення управління грошовими потоками підприємства.....	45
Висновок до розділу 3.....	47
ВИСНОВКИ.....	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	50
ДОДАТОК А (Протокол перевірки кваліфікаційної роботи).....	53
ДОДАТОК Б Баланс (Звіт про фінансовий стан).....	54
ДОДАТОК В Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)	57
ДОДАТОК Г Ілюстративна частина	59

ВСТУП

В сучасних умовах вітчизняні підприємства перебувають в турбулентному стані, що спричинено війною в Україні, нестабільним рівнем економічного розвитку і це, відповідно створює значні перешкоди в організації господарської діяльності підприємства та управлінні його грошовими потоками. Саме тому, підвищення ефективності управління грошовими потоками є дієвим джерелом успіху господарюючого суб'єкта на вітчизняному та зовнішніх ринках.

Отже є нагальна необхідність у визначенні та виборі ефективного способу обліку, контролю та оцінювання грошових потоків, збільшення наукового обґрунтування та виваженості управлінських рішень в умовах ризику, а, також впровадження системи фінансових та аналітичних інструментів управління грошовими потоками.

Питання пов'язані із управлінням грошовими потоками розглядались багатьма вітчизняними та закордоннимим науковцями, зокрема, Питання пов'язані із управлінням грошовими потоками розглядались багатьма вітчизняними та закордоннимим науковцями, зокрема, Бріктем Є., Бутинець Ф. Ф., Вознюк Г. Л., Гордієнко П. Л., Грінько А. П., Кошельок Г.В., Майборода О. Є, Маліков В. В., Ситник Г.В., Скрябина А.В, Старостенко Г.В., Терещенко Н.О., Реплюк О.В. та ін.

Метою бакалаврської роботи є формування напрямів покращення фінансового стану суб'єкта господарювання на основі узагальнення теоретичних та практичних знань з управління грошовими потоками на прикладі ТОВ «Ферреро Україна».

Завдання бакалаврської кваліфікаційної роботи є:

- дослідити економічну сутність грошових потоків підприємства;
- обґрунтувати класифікацію грошових потоків підприємства та узагальнити особливості управління грошовими потоками на підприємстві;
- навести загальну характеристику діяльності ТОВ «Ферреро Україна»
- здійснити аналіз основних показників фінансової діяльності ТОВ

«Ферреро Україна» за 2021-2023 рр.;

- оцінити ефективність використання грошових потоків у ТОВ «Ферреро Україна»;
- сформулювати пропозиції та рекомендації щодо шляхів оптимізації грошових потоків на підприємствах кондитерської галузі України та шляхи вдосконалення оперативного управління грошовими потоками.

Об'єктом дослідження є процес економічного обґрунтування напрямів ефективного використання грошових потоків у ТОВ «Ферреро Україна»;

Предметом дослідження є сукупність методів та засад щодо оцінки ефективності управління грошовими потоками суб'єкта господарювання.

Методи дослідження. У ході дослідження використовувалися такі загальнонаукові методи, як спостереження, порівняння, узагальнення, абстрагування, формалізація, аналіз і синтез ранжирування, а також аксіоматичний, гіпотетичний, історичний і системні методи;

- статистичного дослідження, формалізації, фінансово-економічного, системного та порівняльного аналізу – для дослідження особливостей і тенденцій аналізу оборотних активів підприємства та джерел їх фінансування;
- графічний – для наочного відображення динаміки змін досліджуваних показників;
- системного підходу – для систематизації проведених розрахунків і обґрунтування пропонованих заходів.

Практична значущість отриманих результатів полягає в розробці рекомендацій для вдосконалення методики та організації обліку грошових коштів і їх аналізу, які можуть бути використані на ТОВ «Ферреро Україна» та інших промислових підприємствах.

Апробація результатів бакалаврської роботи. Тема бакалаврської кваліфікаційної роботи апробована на Міжнародній науково-практичній конференції “Актуальні питання економіки, обліку, фінансів та права в сучасних умовах”, 8 червня 2024 року в м. Кременчук, Україна. За темою дипломної

роботи опубліковано 1 тези доповідей [1].

Обсяг та структура роботи. Бакалаврська кваліфікаційна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаної літератури та додатку. Основна частина займає 52 сторінки, містить 10 рисунків та 12 таблиць. В роботі було використано 26 джерел літератури.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Суть, склад та основні джерела грошових потоків підприємства

В сучасних умовах господарювання грошові потоки відіграють значну роль в господарській діяльності будь-якого підприємства. Саме вдале управління грошовими потоками на підприємстві є важливим інструментом діяльності, що безумовно дає можливість для досягнення основної мети кожного суб'єкта господарювання, а саме одержання максимального прибутку. Важливим напрямом управління грошовими потоками на кожному підприємстві - є визначення достатнього рівня фінансових коштів, досягнення оптимізації грошових потоків, і, звісно, ефективний рівень їх використання.

Кожен суб'єкт господарювання має забезпечити для своєї організації таку систему управління грошовими потоками, яка б включала всі базові сфери управління діяльністю підприємства, тобто управління запасами, основними засобами, дебіторською та кредиторською заборгованістю, власним капіталом тощо.

Наразі всі вітчизняні компанії потерпають від зовнішніх та внутрішніх криз, що спричинені війною в Україні, нестабільним рівнем економічного розвитку, що в свою чергу створює значні проблеми в управлінні грошовими потоками у більшості господарюючих суб'єктів через недостатність грошових коштів з метою забезпечення фінансових поточних зобов'язань. Такі господарські процеси притаманні підприємствам не лише за браком коштів, а також тому що зазвичай нераціональне використання коштів призводить до низького рівня ефективності управління фінансовими ресурсами і забезпечує низький фінансовий результат.

Як зазначено авторами [1] досягнення ефективного управління грошовими потоками є основою для плідної роботи будь-якої компанії і джерелом дослідження значної частини зарубіжних та вітчизняних науковців. Поняття

«грошові потоки» застосовується для різних сфер діяльності підприємств, тому в залежності від цього зміст даного поняття суттєво відрізняється, але загалом це поняття «грошові потоки» відображає безперервний рух грошових коштів, що забезпечує можливість функціонування будь-якого господарюючого суб'єкта.

Поняття «грошових потоків» є загальновідомою та часто вживаною економічною категорією, але не має єдиного визначення даного поняття, що спричинено великою кількістю підходів до визначення сутності грошових потоків.

Огляд систематизації підходів до визначення грошових потоків відображено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1. – Систематизація підходів до визначення поняття «грошовий потік»

Автор	Грошовий потік це
Ситник Г.В.[2]	основне джерело для погашення кредитних зобов'язань та метод оцінювання рівня кредитоспроможності будь-якої організації.
Старостенко Г.В. [3]	це отримані і витрачені грошові кошти в процесі господарської діяльності
Бутинець Ф.Ф. [4]	це основний об'єкт фінансового аналізу, який здійснюється для оцінювання рівня платоспроможності підприємства
Гордієнко П.Л. [5]	система «фінансового кровообігу» господарського організму
Вознюк Г.Л. [6]	надходження та вибуття грошових коштів під час господарської діяльності підприємства
МСБО №7 «Звіт про рух грошових коштів» [7]	надходження і вибуття грошових коштів та їх еквівалентів
Брікгем Є. [8]	чисті фінансові кошти, що надходять на підприємство протягом тривалого часу
Терещенко Н.О. [9]	міра ліквідності підприємства

З зазначених вище визначень можна дійти висновку, що загалом грошовий потік це - сукупність коштів, які надійшли та вибули в процесі господарської діяльності підприємства за певний проміжок часу.

Отже, наразі, узагальнення існуючих підходів показує, що під грошовим потоком варто розуміти сукупність розподілених у часі надходжень і видатків грошових коштів та їх еквівалентів, генерованих підприємством у процесі господарської діяльності підприємства.

Грошовим потокам характерні наступні базові ознаки:

- походження грошових коштів;
- чинники утворення абсолютної суми грошових потоків;
- дія грошових потоків на матеріальний стан підприємства
- групування та грошових потоків;

Базовими нормативними документами, що визначають здійснення операцій з грошовими коштами є:

1. Положення щодо проведення касових операцій у національній валюті в Україні, затверджене постановою Правління Нацбанку України від 15.12.2004 р. № 637.

2. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті від 21 січня 2004 року за № 22.

3. Указ Президента України «Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки» від 12 червня 1995 року за № 436/95 із наст. змінами та доповненнями.

4. Постанова Правління НБУ „Про встановлення граничної суми готівкового розрахунку” від 09 лютого 2005 року за №32 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України від 18 квітня 2005 р. за № 410/10690).

Аналіз грошових потоків підприємства допускає можливість дослідження факторів, що впливають на величину грошового потоку. Фактори, що впливають на формування грошового потоку, допустимо класифікувати за різноманітними ознаками, проте базовою можна здійснювати розподіл всіх наявних факторів на внутрішні та зовнішні [10].

***Фактори впливу на рівень грошового потоку
підприємства***

<i>Зовнішні</i>	<i>Внутрішні</i>
– загальна платіжну кризу в країні; – низький рівень виробництва; – розвиток науки і техніки; – низьку купівельну спроможність населення; – невідрегульованість правового забезпечення; – недосконалість податкової політики; – неплатоспроможність підприємств.	– висока частка умовно-постійних витрат у собівартості; – енерготрудомісткість та ресурсозатратність наявних технологій; – низька якість продукції в поєднанні з її високою ціною; – «тінізація» частини господарського обороту; – брак джерел довгострокового фінансування капіталовкладень; – низький рівень управління дебіторською заборгованістю та виробничими запасами.

Рисунок 1.1 – Фактори впливу на величину грошового потоку підприємства

До зовнішніх факторів відносять загальний економічний стан в країні, система оподаткування, доступність господарських кредитів для підприємницької діяльності, нормативно-правове забезпечення в сфері фінансової діяльності підприємств, стан кон'юнктури ринку, рівень інфляції, характеристика підприємницького клімату в регіоні тощо [11].

Внутрішніми факторами є саме ті економічні, організаційні, управлінські фактори, які створені в середині організації та можуть бути змінені за умови прийняття адекватних та раціональних управлінських рішень.

До внутрішніх факторів впливу на величину грошового потоку доцільно віднести певні контрольовані підприємством чинники, а саме:

- Діяльність менеджменту та стиль управління організації.
- Професійно - кваліфікаційний рівень персоналу.
- Амортизаційна політика на підприємстві

- Інноваційний розвиток на підприємстві
- Життєвий цикл компанії
- Рівень оборотності капіталу підприємства
- Рівень залучення інвестиційних ресурсів
- Використання прогресивних платіжних систем

Управління грошовими потоками на підприємстві є досить важливим в діяльності кожного господарюючого суб'єкта і забезпечує йому ряд притаманних ознак [5]: є важливою сферою управління фінансами підприємства; оскільки, він тісно пов'язаний з надходженням, формуванням і використанням фінансових ресурсів на підприємстві; постійно супроводжується певним рівнем невизначеності та ризику; суттєво впливає на рівень конкурентоспроможності підприємства; здійснює вплив на показники ефективності діяльності підприємства та величину обороту капіталу компанії; пришвидшує досягнення фінансової рівноваги організації та отримання максимальної величини прибутку.

1.2. Класифікація та особливості управління грошовими потоками підприємства

В складних сучасних умовах війни, економічної нестабільності та відсутності платежів, управління грошовими потоками є одним із найважливіших завдань компанії. Важливість ефективного управління грошовими потоками зумовлене впливом певних чинників [12]:

- досягнення фінансової збалансованості функціонування підприємства;
- підвищення рівня ритмічності оперативної діяльності;
- зниження потреб компанії в отриманні позичкового капіталу;
- сприяння оборотності капіталу підприємства;
- гарантування зниження рівня ризику неспроможності суб'єктів господарювання здійснювати платежі за борговими зобов'язаннями,;
- дозволяє одержувати додатковий дохід.

Грошові потоки можна вважати результатом прояву фінансово-

господарських відносин підприємства. Грошові потоки визначаються певними характеристиками, зокрема [13-14]:

1. рух грошових потоків забезпечується згідно договірних зобов'язань між підприємствами та повинен містити наявність зазначених документальних підтверджень;

2. в залежності від виду економічних операцій грошові потоки можна класифікувати за системою ознак.

Таким чином, за впливом на фінансовий стан фірми розрізняють вхідні та вихідні види грошових потоків.

Грошові потоки можна класифікувати за певними ознаками:

На рисунку 1.2. представлені основні класифікації грошових потоків підприємства.

<i>Грошові потоки підприємства</i>	
За сферою діяльності на підприємстві: - грошові потоки фінансової сфери - грошові потоки операційної сфери - грошові потоки інноваційно-	За формами коштів, що використовуються: - готівкові грошові потоки - безготівкові грошові потоки
За безперервністю утворення: - регулярні грошові потоки - дискретні грошові потоки	За рівнем відношення до суб'єктів господарювання: - внутрішні грошові потоки - зовнішні грошові потоки
за стабільністю створення: рівномірні грошові потоки нерівномірні грошові потоки	За напрямом руху розрізняють: Позитивні (вхідні) грошові потоки Негативні (вихідні) грошові потоки
За способом оцінювання у часі: - грошові потоки майбутньої вартості - грошові потоки теперішньої вартості	За законністю виникнення : - Легальні грошові потоки - Тіньові грошові потоки
За рівнем безперервності: - регулярні грошові потоки - дескретні грошові потоки	За способом нарахування: - чисті грошові потоки - валові грошові потоки

Рисунок 1.2 –Класифікація грошових потоків підприємства

1) Розглянемо особливості грошових потоків за різними класифікаціями, зокрема: за сферою діяльності підприємства: рух грошових коштів від операційної, інноваційно-інвестиційної та фінансової діяльності [13-15].

Операційна сфера визначається в статуті організації на момент її створення; Грошовий потік відображає операції зі створення балансу та чистого прибутку.

І так як операційна діяльність є основним джерелом прибутку компанії, вона генерує основні грошові потоки. Якщо компанія здійснює декілька видів діяльності, то грошові потоки також повинні бути розділені.

Грошові потоки від операційної діяльності визначаються, з одного боку, грошовими платежами постачальникам сировини, зовнішнім виконавцям робіт, оплатою праці працівників, різними податковими платежами, та з іншого боку за рахунок надходжень від авансів одержувачів, розрахунків за реалізовану продукцію, відшкодування податку з бюджету, інших платежів.

Оцінювання грошових потоків за майбутньою вартістю служить для здійснення порівняння грошових потоків, як характеризують різні різноманітні періоди.

2) За значимістю у формуванні кінцевих результатів господарської діяльності розрізняють два види грошового потоку підприємства: пріоритетний, що генерує значну частину чистого грошового потоку, як правило, зв'язаний з реалізацією продукції; другорядний, який не спричиняє істотного впливу на формування кінцевих результатів господарської діяльності підприємства [16].

3) за безперервністю формування: регулярні та дискретні.

Прикладами регулярних потоків є доходи від реалізації продукції, дискретних - погашення відсотків за кредитами та виплата кредитних позичок;

4) класифікація щодо стабільності утворення: нерівномірні та рівномірні.

Нерівномірне отримання і використання грошових ресурсів через сезонні коливання, часткова циклічність діяльності підприємства що передбачає необхідність синхронізування грошових потоків у часовому діапазоні.

Наприклад, рівномірними платежами можуть бути щомісячні орендні суми платежів;

5) класифікація щодо відношення до суб'єктів господарювання: зовнішні та внутрішні.

Сутність внутрішніх грошових потоків характеризується різними взаємозв'язками компанії з підзвітними особами та її працівниками з розрахунків щодо оплати праці [17-19].

Що стосується зовнішніх грошових потоків та виплат, то вони пов'язані з надходженням коштів від постачальників за товари та послуги, вони значно перевищують внутрішні грошові потоки, і саме тому у процесі планування грошових потоків застосовують різні способи, методи, підходи;

6) за формою: готівкові й безготівкові.

Безготівкові грошові потоки та готівкові грошові потоки тісно пов'язані та складають спільний грошовий оборот, який розділений тільки на сфери застосування грошей у різній матеріально-речовій формі.

7) згідно напрямку руху: позитивні та негативні грошові потоки [20].

Позитивний грошовий потік характеризує всі надходження грошових коштів на рахунки та в касу підприємства від усіх видів господарської діяльності (фактично це є процес «надходження грошових коштів»). Надходження коштів відбувається в результаті прибуття виручки від реалізації продукції, авансових платежів від покупців, збільшення величини статутного капіталу, отримання кредитів, погашення позик дебіторів тощо.

Загалом, від'ємні (негативні) грошові потоки (або «відтік готівки») характеризують загальні платежі компанії. Ці грошові потоки виникають за рахунок покриття операційних витрат, інвестиційних витрат, відрахувань до бюджету та позабюджетних фондів, виплати дивідендів, погашення позик і кредитів, сплати відсотків тощо;

8) за способом розрахунку: бруто (валові) і (чисті) нетто.

Валовий потік - це сукупність грошових надходжень або виплат в аналізованому періоді в розрізі окремих його інтервалів. Чисті грошові потоки

розраховуються як різниця між позитивними та негативними грошовими потоками в періоді, що розглядається, у його окремих діапазонах. Чисті грошові потоки є основним результатом фінансової діяльності підприємства, вони значною мірою формують його фінансову рівновагу та динаміку зростання його вартості;

9) за ступенем достатності: надмірні та недостатні.

Надмірний грошовий потік формується тоді, коли приплив коштів значно перевищує реальні потреби підприємства в цільових витратах. При дефіциті грошового потоку грошові надходження не задовольняють попит на готівку. Зокрема при позитивному чистому грошовому потоці його можна кваліфікувати як дефіцитний, якщо сума не відповідає запланованій потребі у витрачання грошей у всіх передбачуваних сферах господарської діяльності;

1.3. Методичні підходи до аналізу стану управління грошовими потоками підприємства

Як зазначають науковці [8,11] методологія аналізу грошових потоків знаходиться в процесі розроблення і впровадження. Найбільш досліджений методичний підхід передбачає здійснення аналізу грошових потоків здійснювати за такими етапами роботи:

1. дослідження зміни загального обсягу позитивного грошового потоку,
2. аналіз обсягів формування негативного грошового потоку,
3. дослідження збалансованості грошових потоків,
4. визначення рівня ритмічності та синхронності грошових потоків;
5. оцінювання результативності грошового потоку.

Дана методика забезпечує систематичний аналіз грошових потоків, логіку побудови аналітичних процедур, а також надає широкий діапазон запропонованих показників,.

Більшість науковців, опрацьовуючи та досліджуючи сучасні методичні

підходи, вважають, що аналіз грошових потоків передбачає виконання таких етапів дослідження [19-21]:

1-й етап. Аналіз та оцінка обсягів грошових потоків, ціллю даного етапу є визначення загального обсягу грошових потоків, динаміки та частки їх розвитку.

2-й етап. Аналіз та оцінка джерел утворення грошових коштів, він передбачає дослідження структури позитивних грошових потоків за видами діяльності.

3-й етап. Аналіз напрямків витрачання коштів на основі початкових грошових потоків підприємства. Оцінювання структури вихідних грошових потоків за видами діяльності та ранжування окремих сфер використання дозволяє визначити найбільш «грошові» з них і, отже, акцентувати увагу на процесі їх формування, можливому зменшенні резерву та ефективному розподіленні у часі.

4-й етап. Аналіз рівномірності грошових потоків, метою якого є ідентифікація та оцінка основних видів грошових потоків за ступенем регулярності їх здійснення. Це передбачає виявлення факторів коливань грошових потоків, наявності та причин затримок у надходженні грошових коштів та відкладенні запланованих видатків. Показники рівномірності грошових потоків, що розраховуються в межах цього етапу аналізу, характеризують рівномірність надходження та витрат грошових коштів упродовж періоду, який дає змогу оцінити їх розподіл в часі.

Аналіз грошових потоків підприємства є важливою складовою оцінки його фінансового стану та платоспроможності.

Оцінка ефективності управління грошовими потоками вимагає виконання різноманітних фінансово-економічних розрахунків.

Для аналізу ефективності управління грошовими потоками використовують показники, наведені в таблиці 1.2 [22].

Таблиця 1.2. Коефіцієнти, які використовуються для оцінювання управління грошовими потоками підприємства

Показник	Алгоритм розрахунку	Номер формули	Умовні позначення
1	2	3	4
Коефіцієнт фінансової незалежності	$K_{пл} = \frac{ВК}{К}$	1.1	ВК – сума капіталу; К – сума загального капіталу
Коефіцієнт фінансової стійкості	$K_{ф.с.} = \frac{ВК + ДЗ}{К}$	1.2	ДЗ – довгострокові зобов'язання
Коефіцієнт фінансової залежності	$K_{ф.з.} = \frac{К - ВК}{К}$	1.3	ВК – сума капіталу; К – сума загального капіталу
Коефіцієнт фінансового ризику	$K_{лев..} = \frac{К - ВК}{ВК}$	1.4	ВК – сума капіталу; К – сума загального капіталу
Коефіцієнт загальної платоспроможності	$K_{заг.пл..} = \frac{НА + ОА}{К - ВК}$	1.5	НА – сума необоротних активів; ОА – сума оборотних активів
Коефіцієнт поточної платоспроможності	$K_{поточ.пл..} = \frac{ГК}{ПЗ}$	1.6	ГК – сума коштів; ПЗ – сума поточних зобов'язань
Коефіцієнт оборотності активів	$K_{об.акт.} = \frac{ЧД}{СВА}$	1.7	ЧД – розмір чистого доходу (виручки); СВА – вартість активів середньорічна
Коефіцієнт періоду обороту активів	$K_{пер.об.акт.} = \frac{360}{Коб. акт.}$	1.8	Коб.акт – коефіцієнт оборотності активів
Коефіцієнта оборотності запасів	$K_{об.акт.} = \frac{ЧД}{СВЗ}$	1.9	ЧД – розмір чистого доходу; СВЗ – середньорічна вартість запасів
Коефіцієнт періоду обороту запасів	$K_{Коб.зап.} = \frac{360}{Коб. зап.}$	1.10	Коб.зап – коефіцієнт оборотності запасів
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$K_{об.дебіт.} = \frac{ЧД}{ССДЗ}$	1.11	ЧД – розмір чистого доходу; ССДЗ – середньорічна сума дебіт.заборгов.
Коефіцієнт періоду погашення дебіторської заборгованості	$K_{пер.дебіт.} = \frac{360}{Коб. дебіт.}$	1.12	Коб.деб. - коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості

Висновок до розділу 1

Грошовий потік - це отримання (надходження) та витрачання грошових коштів в процесі функціонування підприємства. Основною його характеристикою має бути забезпечення не тільки правильного використання грошових коштів, але також забезпечення платоспроможності підприємства в будь-який момент часу

Управління грошовими потоками – це процес забезпечення основних функцій та їх реалізація, зокрема: планування грошових потоків та їх прогнозування; контроль за використанням бюджетних грошових потоків; здійснення фінансового моніторингу за рухом грошових коштів; коригування поточних фінансових потоків.

Ключовою ціллю аналізу руху грошових потоків є визначення достатності формування важливих фондів забезпечення та їх ефективності, забезпечення рівноваги між позитивними і негативними грошовими потоками підприємства.

Основним етапом в забезпеченні ефективного управління грошовими потоками є визначення факторів, що здійснюють вплив на формування грошових потоків.

Серед зовнішніх факторів головними є: сфера оподаткування організацій; кредитне забезпечення підприємницької сфери; система розрахунків з постачальниками та підрядниками;

Щодо внутрішніх факторів, то головну роль тут відіграють: життєвий цикл суб'єкта господарювання; тривалість виробничого циклу; сезонність виробництва продукції; рівень інноваційного розвитку; політика споживання організації.

2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ВИКОРИСТАННЯ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ТОВ «ФЕРРЕРО УКРАЇНА»

2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Ферреро Україна»

Компанія Ферреро працює на українському ринку з 1995 року, саме в той час було започатковано товариство з обмеженою відповідальністю «Ферреро Україна», яке впродовж тривалого часу зберігає лідерські позиції на ринку кондитерських виробів.

Товариство з обмеженою відповідальністю розташовано за адресою м. Київ, Голосіївський район, вул. Антоновича, будинок 46-46 А.

Основним предметом діяльності підприємства є:

- виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів,
- оптова торгівля цукром, шоколадом і кондитерськими виробами
- роздрібна торгівля борошняними та кондитерськими виробами

ТОВ «Ферреро Україна» не володіє виробничими потужностями для виготовлення продукції своєї компанії, її діяльність базується на дистрибуції та оптовій торгівлі. Компанія працює розповсюджуючи товари безпосередньо в мережі та через посередників. По причині відсутності власного виробництва, вся продукція імпортується з-за кордону. Заводи-виробники розміщені в межах усієї Європи. Хоч вітчизняне підприємство ТОВ «Ферреро Україна» було створене в 2003 році, група Ferrero з'явилась на ринку в Україні в 1995 році, вже маючи визнаний міжнародний бренд і визнання в усьому світі.

Організаційна структура ТОВ «Ферреро Україна» є лінійно-функціональною, створена таким чином, щоб забезпечувати максимальну ефективність діяльності компанії та популяризувати бренд Ферреро по всьому світу. Організаційна структура представлена такими підрозділами: відділ продажів, маркетинговий відділ, HR-підрозділ, логістичний відділ, відділ фінансів, адміністративний відділ, інформаційний відділ, відділ якості продукції.

Компанія робить значний акцент на дотриманні високої якості своєї

продукції та на соціальній відповідальності бізнесу, що характеризується дотриманням сталого розвитку, розвитку та запровадження екологічних виробництв на основі еко-ініціатив. Головна продукція, яке представлена на українському ринку це кондитерські вироби, а саме наступні торгові марки:

- Рафаело – хрусткі цукерки з мигдальним горішком.
- Кіндер - цей бренд має широкий асортимент продукції, а саме: Кіндер сюрприз, Кіндер джой, Кіндер Буено, Кіндер Максі, Кіндер парадізо та інші.
- Нутела – шоколадна паста.
- Ферреро – Ферреро Роше (цілий лісовий горіх в молочному шоколаді і ніжному горіховому кремі),
- Ферреро Рондоір (цукерки, вкриті темним шоколадом, з начинкою з какао крему та темним шоколадом мигдалю).
- Тік-так – це солодке драже в яскравій упаковці. Великий асортимент смаків: м'ятний, апельсиновий, лаймовий, вишневий.

При здійсненні аналізу фінансово-економічної діяльності ТОВ ТОВ «Ферреро Україна» будемо використовувати фінансову звітність товариства, а саме: форму №1 «Баланс» підприємства і форму №2 «Звіт про фінансові результати».

Занесемо основні абсолютні показники, що характеризують ефективність фінансово-економічної діяльності ТОВ «Ферреро Україна» за 2021- 2023 роки до таблиці 2.1.

Із наведених даних у таблиці 2.1 видно, що вартість активів підприємства у 2023 році порівняно з 2021 роком має тенденцію до зниження і такий негативний темп зниження середньорічної вартості активів складає -11,06%. Проте в порівнянні з показником 2022 року вартість активів у 2023 році зросла на 73,49%.

Таблиця 2.1 – Абсолютні показники ефективності фінансово-економічної діяльності ТОВ «Ферреро Україна» у 2021-2023 рр.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, ±		Темп приросту, %	
	2021	2022	2023	2023/ 2022	2023/ 2021	2023/ 2022	2023/ 2021
1	2	3	4	5	6	7	8
Вартість активів, тис. грн	751482	385239	668361	283122	-83121	73,49	-11,06
Первісна вартість основних засобів, тис. грн	44859	45024	43499	-1525	-1360	-3,39	-3,03
Вартість власного капіталу, тис. грн	52478	52478	52478	0	0	0	0
Реалізовано продукції, тис. грн	3555930	1256925	2559615	1302690	-996315	103,67	-28,02
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	1499862	537429	1495954	958525	-3908	178,38	-0,26
Матеріальні витрати, тис. грн	40459	34898	15556	-19342	-24903	-55,43	-61,53
Витрати на оплату праці, тис. грн	58429	62367	93834	31467	35405	50,46	60,61
Чисельність працюючих, чол.	59	54	58	4	-1	7,41	-1,69
Валовий прибуток	945018	199230	306847	107617	-638171	54,04	-67,53

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Первісна вартість основних засобів у 2023 році в порівнянні з 2022 р. зменшилась на 1 525 тис. гривень, або на -3,39%. Але порівняно з 2021 роком у 2023 році вартість основних засобів зменшилась на 3,03%.(Рис. 2.1.) Отже, в цілому за період 2021-2023 рр. темп приросту первісної вартості основних фондів підприємства негативний, що свідчить про негативні тенденції діяльності підприємства в цілому.

Середньорічна вартість власного капіталу у 2023 році не змінилась в порівнянні з попередніми роками та становила 52478 тис. грн.

Рисунок 2.1 Вартість активів ТОВ «Ферреро Україна».

Виручка від реалізації за період з 2021 по 2023 рік зменшилась на 996315 тис. грн, а темп зростання виручки від продажу становлять 28,02%, але в порівнянні з 2022 роком показник реалізації продукції збільшився на 1302690 тис. грн., що склало 103, 67%, отже, така динаміка свідчить про негативні тенденції діяльності підприємства за цей період (Рис.2.2).

Собівартість реалізованої продукції у 2023 році становила 1495954, що на 958525 більше ніж у 2022 році (178,38%), проте у 2022 році цей показник був надзвичайно низьким і становив 537429 тис. грн, що пов'язано з повномасштабним вторгненням в Україну та скороченням обсягів реалізації продукції.

Матеріальні витрати протягом 2021-2023 поступово зменшувались у 2022 році склали 34898 тис. грн., а у 2023 році становили 15556 тис. грн, що на 24903 тис. грн менше ніж в 2022 році (-55,43%).

Рисунок 2.2. Вартість реалізованої продукції та собівартість продукції ТОВ «Ферреро Україна».

Витрати на оплату праці у 2023 році в порівнянні з 2022 р. збільшилися на 31467 тис. гривень, або на 50,46. І також в порівнянні з 2021 роком у 2023 році оплата праці зросла на 60,61%. Отже, в цілому за період 2021-2023 рр. темп приросту витрат на оплату підприємства є позитивний. Чисельність працюючих на підприємстві у 2023 році становила 58 осіб, це незначне збільшення на 7,41 відсотка в порівнянні з попереднім роком і на 1,69 відсотка менше ніж у 2021 році, загалом чисельність персоналу є невеликою, оскільки, в Україні наразі відсутні виробничі потужності підприємства.

Валовий прибуток у 2023 році збільшився на 107617 тис. грн порівняно з 2022 роком, що склало 54,04% та зменшився в порівнянні з 2021 роком на 638171 тис. грн., (- 67,53 %), що в цілому свідчить про негативну динаміку, так як збільшення відносно 2022 року не варто брати до уваги, оскільки всі показники в цей період були критично низькими і пов'язані з початком повномасштабної війни, що відобразилось на діяльності більшості суб'єктів господарювання.

2.2 Аналіз основних показників господарської діяльності ТОВ «Ферреро Україна»

Аналіз грошових потоків ТОВ «Ферреро Україна» здійснено за допомогою горизонтального і вертикального аналізу активів його балансу за 2021-2023 роки. Основні показники щодо активів балансу підприємства у даний період зазначені у табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Активи балансу ТОВ «Ферреро Україна»

Активи	На кінець року, тис. грн			Абсолютне відхилення, ±		Темп приросту, %	
	2021	2022	2023	2023/ 2022	2023/ 2021	2023/ 2022	2023/ 2021
Основні засоби	44859	45024	43499	-1525	-1360	-3,39	-3,03
Залишкова вартість основних засобів	18536	12584	6896	-5688	-11640	-45,18	-62,81
Всього необоротні активи	63017	62951	57368	-5583	-5649	-8,87	-8,97
Виробничі запаси	16190	955	894	-61	-15296	-6,39	-94,48
Товари	119998	31702	140872	109170	20874	344,34	17,40
Дебіторська заборгованість продукцію, товари, послуги	387145	68757	130396	61639	-256749	89,66	-66,32
Інша поточна дебіторська заборгованість	33502	10595	31224	20629	-2288	194,68	-6,83
Грошові кошти	115982	198693	299315	100622	183333	50,64	158,01
Рахунки в банках	115982	198693	299315	100622	183333	50,64	158,01
Всього оборотні активи	688465	332296	610993	278697	-77472	83,86	-11,25
Вартість активів	751482	395247	668361	273114	-83121	69,10	-11,06

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Відповідно до даних таблиці 2.2., залишкова вартість основних фондів на кінець 2023 року склала 6896 тис. грн., що нижче цього показника на кінець 2022 року на 5688 тис. грн, тобто залишкова вартість основних фондів на кінець 2022

року знизилася порівняно з 2021 роком на 45,18%, а якщо проаналізувати дані 2023 рік з 2021 роком, то таке зниження становить 62,81%.

Загальна вартість необоротних активів ТОВ «Ферреро Україна» на кінець 2023 року склала 57368 тис. грн., що менше показника 2022 року на 5583 тис. грн, або на 8,87%. а в порівнянні з 2021 роком загальна вартість необоротних активів зменшилася на – 8,97%.

Проте стосовно оборотних активів ТОВ «Ферреро Україна», то виробничі запаси на кінець 2023 року склали 894 тис. грн, що менше показника минулого року на 61 тис. грн, або на 6,39%. І в порівнянні з 2021 роком зменшення виробничих запасів компанії становить 94,48%.(Рис. 2.3)

Рисунок 2.3. Обсяг оборотного капіталу ТОВ «Ферреро Україна»

Величина залишків товарної продукції на кінець 2023 року склали 140872 тис. грн., що більше ніж було у 2022 році на 109170 тис. грн або 344,34%, та більше в порівнянні з 2021 роком на 20874 тис. грн. та 17,40%. Загалом за період з 2021 по 2023 питома вага товарної продукції в активах підприємства суттєво різнилась, так у 2022 році спостерігались найнижче значення, далі у 2023 відбулось поступове зростання даного показника.

Показник дебіторської заборгованості у товарах та послугах на кінець 2023 року становив 130396 тис. грн, що значно більше в порівнянні з 2022 роком на

61639 тис. грн, або на 89,66%. Та відносно 2021 року темп приросту дебіторської заборгованості склали 66,32%.

Показник іншої дебіторської заборгованості складав на кінець 2023 року 31224 тис. грн, що більше ніж було на кінець 2022 року на 20629 тис. грн, або на 194,68%. Проте в порівнянні з 2021 роком, інша поточна дебіторська заборгованість суттєво зменшилась на 2288 тис. грн, тобто на 6,83%.

Грошові кошти ТОВ «Ферреро Україна» на кінець 2023 року склали 299315 тис. грн, що більше за значення цього показника 2022 року на 100622 тис. грн, або на 50,64 %. А порівняно зі значенням за 2021 рік, темп приросту грошових коштів становить 158,01%.

Загальна вартість оборотних активів на кінець 2023 року склала 610993 тис. грн, що більше, ніж на кінець 2022 року на 278697 тис. грн, або на 83,86%. А порівняно з показником 2021 року оборотні кошти зменшились на 77472 тис. грн, і їх темп приросту склав 11,25%. (рис.2.4.)

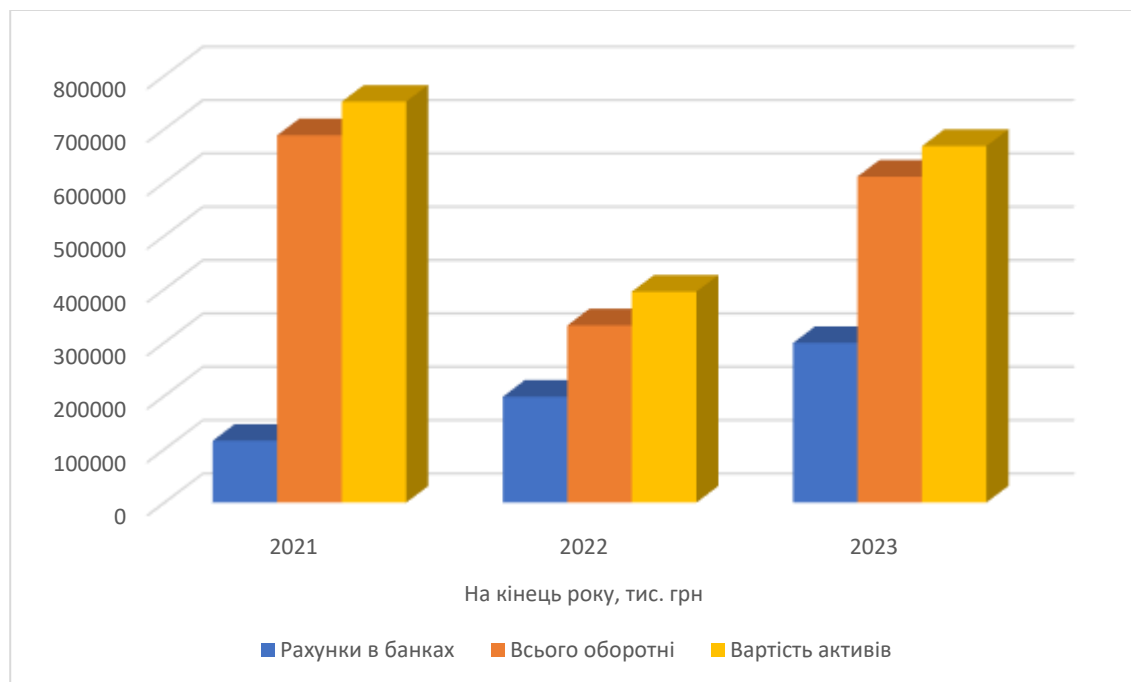

Рисунок 2.4. Загальні показники оборотного капіталу ТОВ «Ферреро Україна»

Загальна вартість майна ТОВ «Ферреро Україна» на кінець 2023 року становила 668361 тис. грн, що більше, ніж було у 2022 році на 273114 тис. грн,

або на 69,10%, та на 83121 тис. грн, або на 11,06% менше порівняно з 2021 роком.

Далі проаналізуємо зобов'язання «Ферреро Україна» за 2021-2023 рр. на основі даних табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Пасиви балансу ТОВ «Ферреро Україна»

Джерела формування майна	На кінець року, тис. грн			Абсолютне відхилення, ±		Темп приросту, %	
	2021	2022	2023	2023/2022	2023/2021	2023/2022	2023/2021
1	2	3	4	5	6	7	8
Зареєстрований (пайовий) капітал	52478	52478	52478	0	0	0	0
Резервний капітал	10495	10495	10495	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	295019	-57337	63002	120339	-232017	-209,94	-75,67
Всього власний капітал	357992	5636	125975	120339	-232017	2135,24	-64,79
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	24061	22002	13232	-8770	-10829	-39,86	-45,00
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	196313	46375	97160	50785	-99153	109,47	-50,51
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1899	5632	14252	8620	12353	153,05	650,97
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	102922	86273	146389	60116	43467	69,68	42,23
Поточне забезпечення	48180	21593	58609	37016	10429	171,41	21,64
Всього короткострокових зобов'язань	369429	367609	529154	161545	159725	43,95	43,24
Баланс	751482	395247	668361	273114	-83121	69,10	-11,06

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Згідно даних табл. 2.4, зареєстрований (пайовий) капітал ТОВ «Ферреро

Україна» на кінець 2023 року становив 52478 тис. грн, і впродовж 2021-2023 років не змінювався. Теж саме відбувалось зі значенням показника резервного капіталу.

Далі проаналізуємо значення показника нерозподіленого прибутку на кінець 2023 року склав 63002 тис. грн, що більше порівняно зі значенням цього показник на кінець 2022 року на 120339 тис. грн, або на 209,94%. А порівняно з показником 2021 року нерозподілений прибуток (зменшився на -75,67%.

Рисунок 2.5 Склад майна підприємства ТОВ «Ферреро Україна»

Загальний розмір власного капіталу на кінець 2023 року склав 125975 тис. грн., що більше ніж у 2022 році на 120339 тис. грн, або на 2135,24%, та на 232017 тис. грн. (-64,79) менше значення цього показника у 2021 році.

Довгострокові зобов'язання та забезпечення поступово зменшувались протягом 2021-2023 років, так у 2023 році цей показник склав 13232 тис. грн., що на 8770 тис. грн.(-39,86%) менше ніж у 2022 році та на 45% менше від значення показника у 2021 році.

Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами на кінець

2023 року склала 14252 тис. грн, що більше ніж було у 2022 році на 8620 тис. грн або на 153,05%, та на 12353 тис. грн більше ніж у 2021 році, або більше на - 650,97%.

Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків на кінець 2023 року склала 146389 тис. грн, що більше за 2022 рік на 660116 тис. грн, та більше на 43467 тис. грн (42,23%) в порівнянні з 2021 роком. Поточні забезпечення у 2023 році склали 59609 %, що на 37016 тис. грн. і 171,41%. більше ніж у 2022 році.

Загальна сума короткострокових зобов'язань ТОВ «Ферреро Україна» на кінець 2023 року склала 529154 тис. грн, що більше ніж на кінець 2022 року на 161545 тис. грн, або на 43,95%, а порівняно з 2021 роком більше на 43,24%.

Далі в таблиці 2.4 представлено результати розрахунку показників ліквідності ТОВ «Ферреро Україна». Зокрема, з представлених даних, показники ліквідності значно зменшились в 2023 р. в порівнянні з 2022 р. А саме, коефіцієнт поточної ліквідності (покриття) в 2022 р. відповідав нормативному значенню (> 1), в 2023 р. його величина зменшилась до 0,63.

Таблиця 2.4 - Аналіз показників ліквідності ТОВ «Ферреро Україна».

Показники ліквідності підприємства	Нормативне значення	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення
1. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	> 1	0,91	1,15	0,24
2. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	> 0	0,85	0,75	0,1
3. Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,6 – 0,8	0,19	0,15	0,04

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Коефіцієнти швидкої та абсолютної ліквідності також суттєво зменшились, хоча показник абсолютної ліквідності все-таки залишається в допустимих межах (> 0) і складає 0,18

В таблиці 2.5 представлено результати розрахунків показників ділової активності ТОВ «Ферреро Україна».

Таблиця 2.5 – Аналіз показників ділової активності ТОВ «Ферреро

Україна».

Показники фінансової стійкості підприємства	Нормативне значення	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення
1. Коефіцієнт оборотності активів	> 1	1,14	1,19	0,05
2. Коефіцієнт періоду обороту активів	> 0,3	1,35	2,15	0,8
3. Коефіцієнт оборотності запасів	> 0,5	0,27	0,19	0,08
4. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	> 1	1,25	0,18	-0,10
5. Коефіцієнт періоду погашення кредиторської заборгованості	> 0,5	0,78	0,93	0,15

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Аналіз показників ділової активності в цілому свідчить про незначну позитивну динаміку щодо діяльності підприємства в 2023 році порівняно з 2022 роком. Так коефіцієнт оборотності активів зріс на 0,05 у 2023 році, також, спостерігається збільшення показника періоду обороту на 0,8 у 2023 році порівняно з 2022 роком.

Далі у таблиці 2.6 представлено результати розрахунків показників фінансової стійкості ТОВ «Ферреро Україна».

Таблиця 2.6 – Аналіз показників фінансової стійкості ТОВ «Ферреро Україна».

Показники фінансової стійкості підприємства	Нормативне значення	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення
1. Коефіцієнт фінансової незалежності	> 0,3	0,23	0,51	0,28
2. Коефіцієнт фінансової залежності	< 2, зменшення	4,34	1,96	-2,37
3. Коефіцієнт фінансового ризику	< 2, зменшення	0,48	0,67	0,19
4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	> 0,5 збільшення	0,15	0,19	0,4
5. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	> 0,3	0,17	0,5	0,33

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Аналіз показників фінансової стійкості показав, що , ТОВ «Ферреро Україна» має нестабільний фінансовий стан протягом досліджуваного періоду. Так, коефіцієнт фінансової автономії є нижчим рекомендованого значення, однак в 2023 р. ситуація дещо покращилась. Коефіцієнт фінансової залежності підтверджує зазначену тенденцію. Фінансовий ризик підприємства знизився в 2023 р. в порівнянні з 2022 р. Коефіцієнт маневреності власного капіталу зріс в 2023 р., що свідчить про підвищення ефективності власного капіталу і позитивно характеризує діяльність підприємства. Коефіцієнт концентрації залученого капіталу характеризувався стабільністю та відповідністю рекомендованому значенню. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами значно покращився в 2023 р. в порівнянні з 2022 р. Таким чином, ТОВ «Ферреро Україна». значно покращило показники фінансової стійкості підприємства.

2.3 Аналіз ефективності використання грошових потоків підприємства

Ключовою місією ТОВ «Ферреро Україна» є утримання гідних позицій серед споживачів на ринку, довести, що воно є гідним і надійним виробником якісної та конкурентоспроможної продукції.

Базовим завданням ТОВ «Ферреро Україна» є задоволення потреб ринку в товарах належної якості шляхом обов'язкового розширення асортименту продукції підприємства, підвищення рівня конкурентоспроможності продукції, ефективного управління активами, отримання прибутку, ефективного використання та розподіл в інтересах учасників товариства.

Для визначення цілей і завдань компанії необхідно провести SWOT-аналіз її діяльності (табл. 2.7).

Тому основним завданням нашого дослідження є формування визначених і конкурентоспроможних цілей «ТОВ «Ферреро Україна». Щоб сформулювати розумні цілі для досліджуваного підприємства, необхідно провести SWOT-аналіз, який, будучи досить потужним інструментом, дозволяє виявити загрози і

можливості для розвитку підприємства, сильних і слабких сторін системи його управління

Результати SWOT-аналізу для ТОВ «Ферреро Україна» представлені в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7 – Результати SWOT аналізу ТОВ «Ферреро Україна»

Сильні сторони	Можливості
Освічений персонал Висока система мотивації Висока якість продукції підприємства Ефективна мережа продажів	Рестайлинг продукції Виведення продукту на нові ринки Розробка нових видів продукції Просування збуту через соцмережі
Слабкі сторони	Загрози
Відсутність виробничих потужностей в Україні Низький рівень впровадження інновацій Низька мотивація співробітників Низький рівень оплати праці	Вихід на ринок нових виробників Низький рівень інвестування Збільшення затрат на виробництво Економічна криза в Україні

Отже, можна дійти висновку, що зростання частки неплатоспроможних покупців становить значну загрозу для підприємства. Війна в Україні свідчить про високу практичну ймовірність виникнення такої загрози. Це, в свою чергу, може призвести до збільшення дебіторської заборгованості підприємства і, як наслідок, до зменшення його власних оборотних коштів [23].

Іншою загрозою для розвитку підприємства є високий рівень інфляції, який безпосередньо впливає на економічну систему країни в цілому, а також на ефективність управління галузями та окремими суб'єктами господарювання. Значною проблемою є складна економічна трансформація та недосконалість бази оподаткування, яка характеризується надмірним податковим тиском на вітчизняних виробників.

Щодо умов реалізації цілі підприємства можна поділити на короткострокові, довгострокові та середньострокові. Короткостроковими цілями ТОВ «Ферреро Україна» є підвищення рівня кваліфікації та продуктивності праці співробітників компанії, оптимізація витрат усіх видів ресурсів, своєчасне виконання контрактів і замовлень тощо. Середньострокові цілі – інтенсифікація інноваційна діяльність, створення інноваційно-інвестиційного потенціалу, забезпечення випуску конкурентоспроможної продукції та отримання пов'язаного з цим прибутку тощо [24].

Поставлені довгострокові цілі спрямовані на забезпечення стабільного становища на ринку та залучення інвестицій для науково-технічного розвитку підприємства. Організаційними цілями досліджуваного підприємства є: забезпечення стійкого становища на ринку з перспективою виходу на нові ринки, своєчасне виконання договорів і контрактів і розширення їх обсягу та ін. Економічні цілі визначаються як максимізація прибутку та обсягу продажів підприємства. Визначаються наукові цілі щодо активізації інноваційних та інвестиційних процесів на підприємстві, підвищення науково-технічного рівня виробництва тощо. Соціальною метою підприємства є поліпшення умов праці та забезпечення соціальних потреб персоналу підприємства. Основною стратегією ТОВ «Ферреро Україна» є стратегія стабілізації та розвитку, спрямована на збереження фактичного обсягу виробництва з обмеженим зростанням. Компанія окреслює таку стратегію на перехідний, короткостроковий період. Практичне застосування цієї стратегії обмежене її короткостроковою спрямованістю. Якщо компанія обирає таку стратегію як орієнтир у довгостроковій перспективі, їй, зрештою, доведеться виживати з міцною позицією лідера на ринку. Тому ми вважаємо, що ТОВ «Ферреро Україна» має обрати стратегію, орієнтовану на майбутнє, яка забезпечує довгострокові конкурентні переваги. На нашу думку, саме стратегія розвитку може забезпечити розвиток і зростання компанії в довгостроковій перспективі.

Практична орієнтація підприємства на стратегію розвитку дозволить активізувати інноваційну діяльність підприємства, оптимізувати витрати всіх

видів ресурсів, підвищити прогресивність виробничо-технологічної бази, тим самим наблизившись до європейських стандартів, створюючи позитивне враження про підприємства серед споживачів і партнерів. Тому визначимо напрямки розвитку для забезпечення стратегії розвитку ТОВ «Ферреро Україна» (рис. 2.6).

Рисунок 2.6. –Стратегія розвитку ТОВ «Ферреро Україна»

Відповідно до аналізу сильних і слабких сторін, можливостей і загроз для підприємства, основними напрямками реалізації базової стратегії розвитку є підвищення ефективності діяльності [25]. Зростання (зміцнення позицій на ринку та розвиток); підвищення ефективності використання ресурсів; максимізація обсягів продажів та інноваційний розвиток прибутковості; застосування сучасних підходів до організації виробництва та застосовуваних технологій; впровадження провідних технологій менеджменту; забезпечення якості продукції; розширення асортименту продукції; використання прогресивних технологій маркетингу; створення ефективної системи мотивації персоналу;

залучення інвестицій у бізнес; максимізація обсягів продажів і прибутковості та інноваційний розвиток;

В межах базової стратегії розвитку в напрямку підвищення ефективності виробничої діяльності підприємства доцільно обрати стратегію інтеграції та інтенсифікації, яка передбачає збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції шляхом удосконалення або уніфікації продукції та виробничих процесів підприємства.

Висновок до розділу 2

Отже, аналіз ефективності господарської діяльності ТОВ «Ферреро Україна» показав, що підприємство є прибутковим. Його прибуток в 2023 році становив 306 тис. грн., що на 107 тис. грн більше минулорічного показника.

До позитивних змін в діяльності ТОВ «Ферреро Україна» також треба віднести: збільшення фонду оплати праці, зростання прибутку.

Негативними є: зменшення вартості майна, зменшення вартості основних засобів, зменшення вартості власного капіталу, зростання величини дебіторської заборгованості.

Аналіз фінансового стану ТОВ «Ферреро Україна» показав, що загалом у 2021-2023 роках він був стабільним, незважаючи на те, що коефіцієнт фінансової стійкості на кінець 2023 року становив 0.51. Зокрема, такі види ризику, як ризик банкрутства, ризик ліквідності та ризик втрати прибутковості були відсутні, оскільки дані показники знаходилися у межах норми. Однак, розрахунки динаміки рівня фінансового ризику свідчить про тенденцію до зростання його рівня.

3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ТОВ «ФЕРРЕРО УКРАЇНА»

3.1 Шляхи оптимізації грошових потоків підприємства

Рациональне використання грошових потоків полягає у виборі оптимальних способів їх організації на підприємстві з урахуванням специфіки його діяльності. Основні цілі оптимізації включають: накопичення залишків грошового потоку; синхронізацію грошових потоків; зростання чистих грошових потоків компанії.

Грошовий потік – це рух грошових коштів і їх еквівалентів, який виникає в результаті функціонування підприємства. Ефективне управління грошовими потоками впливає на платоспроможність підприємства та інші фінансові показники. Грошові потоки поділяються на операційну, інвестиційну та фінансову діяльність, кожна з яких планується, контролюється та аналізується окремо. Основний дохід підприємство отримує від операційної діяльності, яка включає прогнозування продажів з урахуванням змін дебіторської заборгованості та інших надходжень [3].

Під час реалізації продукції гроші надходять на рахунки підприємства у вигляді виручки. Також кошти надходять від фінансової та інвестиційної діяльності (придбання акцій, облігацій, оренда нерухомості). Підприємство не може використовувати всі отримані кошти, оскільки частину виручки потрібно перераховувати до бюджету як податки. Залишок коштів після сплати податків використовують для поповнення обігових коштів та виконання фінансових зобов'язань.

Витрати на оплату рахунків постачальникам визначаються шляхом коригування собівартості реалізованої продукції з урахуванням амортизації, зміни товарно-матеріальних цінностей, виданих авансів та кредиторської заборгованості. Чистий грошовий потік від операційної діяльності визначається як різниця між доходами і витратами на постачальників, податки та інші платежі.

На розмір і структуру грошових потоків впливає велика кількість факторів, які можна поділити на зовнішні та внутрішні. Зовнішні фактори включають макроекономічну ситуацію, законодавство, платіжну дисципліну та ринки збуту. Внутрішні фактори залежать від особливостей підприємства і включають організацію маркетингу, закупівельної діяльності, виробничого процесу та інші аспекти операційної діяльності.

Для покращення грошових потоків у короткостроковій перспективі можна використовувати методи прискорення та уповільнення платежів, такі як зниження цін для покупців готівкових розрахунків, скорочення термінів надання кредитів покупцям, прискорення стягнення дебіторської заборгованості та використання сучасних форм рефінансування. Уповільнення розрахунків можна досягти шляхом підвищення умов кредитування постачальників, заміни активів на договори оренди та реструктуризації фінансових позик.

На формування грошових потоків підприємства впливає спільна і одночасна робота різних активів і характер факторів, а саме: фактори, що впливають на стан і структуру позитивного грошового потоку з точки зору можливості його формування та є результатом сукупного впливу зовнішніх і внутрішніх факторів, що формуються в операційній, інвестиційній та фінансовій діяльності установи [7].

Короткострокові грошові надходження можна прискорити за допомогою таких заходів [1]: шляхом зниження цін покупцям готівкових розрахунків; Часткова або повна передоплата за продукцію високого попиту; скорочення термінів надання покупцям товарного (комерційного) кредиту; прискорення стягнення простроченої дебіторської заборгованості; використання сучасних форм рефінансування дебіторської заборгованості: векселів, факторингу.

Уповільнення готівкових розрахунків у короткостроковій перспективі можна досягти за допомогою таких заходів [3]:

- шляхом підвищення умов надання товарних кредитів проекту за погодженням з постачальниками;
- заміни довгострокових активів на договори оренди;

- реструктуризації отриманих фінансових позик шляхом перетворення короткострокових позик у довгострокові.

Слід розуміти, що покращення грошового потоку в короткостроковій перспективі за допомогою системи «прискорення та уповільнення» платіжного обороту може створити певні проблеми в довгостроковій перспективі. У цьому випадку розробити заходи для збалансування грошових потоків у довгостроковій перспективі.

- Позитивного зростання грошових потоків у довгостроковій перспективі можна досягти за допомогою таких заходів [6]:
 - залучення стратегічних інвесторів для збільшення прав власності;
 - випуску додаткових акцій;
 - продажу частини інструментів фінансового інвестування⁴
 - продажу (або оренда) невикористаних основних засобів.
- Суму негативного грошового потоку в довгостроковій перспективі можна зменшити за допомогою таких заходів:
 - зменшення розміру та формування реальних інвестиційних програм;
 - відмови від фінансових вкладень;
 - зниження величини постійних витрат фірми.

Методи покращення надлишкового грошового потоку підприємства безпосередньо пов'язані із забезпеченням зростання його інвестиційної активності. Для активізації інвестиційної діяльності можуть бути використані заходи, спрямовані на:

- 1) розширене відтворення необоротних операційних активів;
- 2) прискорення періоду розробки реальних інвестиційних проектів та початку їх реалізації;
- 3) здійснення регіональної диверсифікації операційної діяльності підприємства;
- 4) активного формування портфеля фінансових інвестицій;
- 5) дострокового погашення довгострокових фінансових позик.

Наступним кроком буде здійснити прогноз моделювання залежності обсягу чистого доходу підприємства та продуктивності праці працівників від зміни коефіцієнта ефективності управління грошовими потоками підприємства.

Підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства має принести ТОВ «Ферреро Україна» не тільки зростання величини чистого доходу, але й збільшення величини отриманого чистого доходу та зростання продуктивності праці працівників підприємства. Для проведення моделювання залежності обсягу чистого доходу підприємства та продуктивності праці працівників від зміни коефіцієнта ефективності управління грошовими потоками підприємства нами було проведено консультування з працівниками фінансово-економічного відділу підприємства, технічними підрозділами тощо, в результаті чого було отриману інформацію, зведену нами у таблицю 3.1.

Таблиця 3.1 – Вихідні дані для проведення дослідження

Показники	Базовий рік	2025	2026	2027
1. Витрати на оплату праці, тис. грн	93,834	+3%	+3%	+5%
2. Чистий дохід підприємства, тис. грн	1808,808	-	-	-
3. Заплановане зростання доходу підприємства за рахунок технічних факторів, % до попереднього року		2%	3%	5%
4. Прогнозоване зростання коефіцієнта ефективності управління грошовими потоками підприємства, п.п. до попереднього року	1,28	+ 0,08	+ 0,09	+ 0,18
5. Кількість працівників, осіб	58	+1%	+1%	+2%

Далі визначимо, яким може бути величина чистого доходу ЧД підприємства у 2025, 2026 та 2027 роках за рахунок дії тільки технічних факторів (нова техніка, технології тощо)

$$\text{ЧД}_{\text{Т}2025} = 1808,80 (1 + 0,02) = 1844,97 \text{ тис грн};$$

$$\text{ЧД}_{\text{T}2026} = 1844,97 (1 + 0,03) = 1900,31 \text{ тис грн};$$

$$\text{ЧД}_{\text{T}2027} = 1900,31 (1 + 0,05) = 1995,32 \text{ тис грн}.$$

Далі визначимо, яким може бути величина чистого доходу ЧД підприємства у 2025, 2026 та 2027 роках за рахунок підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства, тобто при зростанні коефіцієнта Кеф. В результаті отримаємо:

$$\text{ЧД}_{\text{T}2025} = 1844,97 \frac{(1,28+0,08)}{(1+0,03)} = 2453,91 \text{ тис. грн}$$

$$\text{ЧД}_{\text{T}2026} = 1900,31 \frac{(1,28+0,09)}{(1+0,03)} = 2527,58 \text{ тис. грн}$$

$$\text{ЧД}_{\text{T}2027} = 1999,5 \frac{(1,28+0,18)}{(1+0,05)} = 2783,24 \text{ тис. грн}$$

Результати зробленого моделювання наведено на рис. 3.1

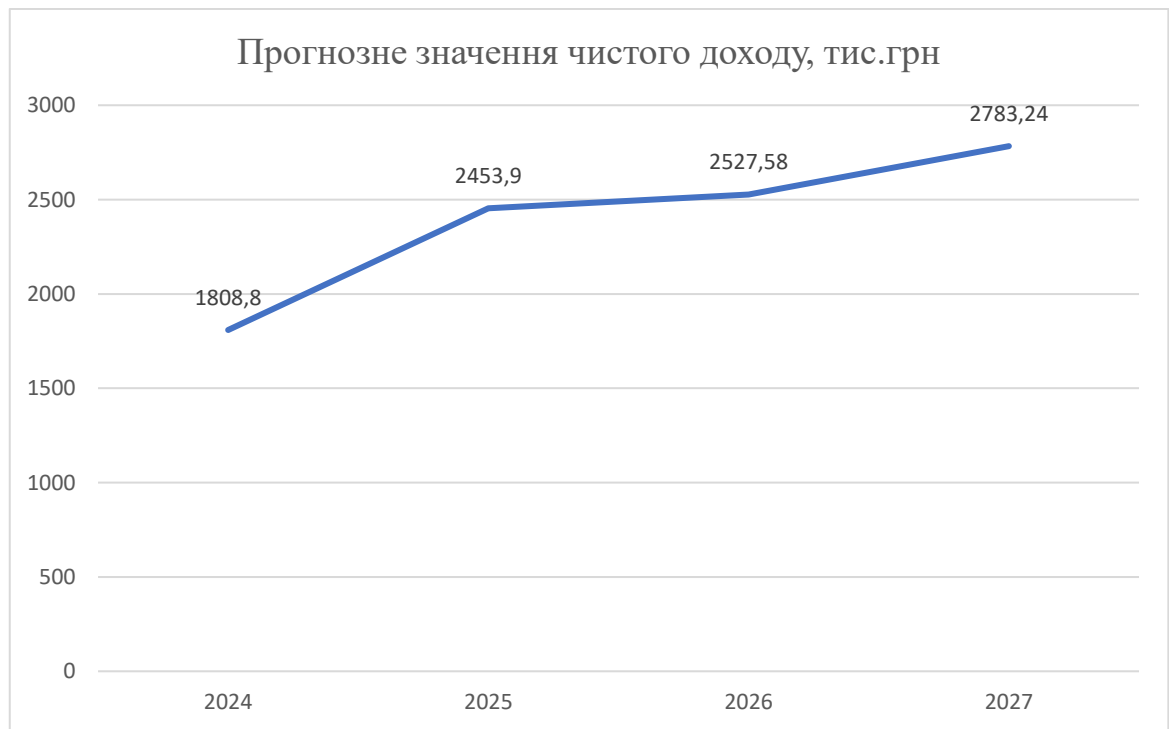

Рисунок 3.1 – Моделювання залежності чистого доходу підприємства від підвищення коефіцієнта ефективності управління грошовими потоками (у тис. грн)

Далі спрогнозуємо рівень продуктивності праці працівників на 2025-2027

роки. У випадку підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства рівень продуктивності праці персоналу становитиме:

$$\text{ПП}_{\text{T}2025} = \frac{2453,91}{58(1+001)} = 42,301 \text{ тис. грн}$$

$$\text{ПП}_{\text{T}2026} = \frac{2527,59}{58(1+001)} = 43,571 \text{ тис. грн}$$

$$\text{ПП}_{\text{T}2027} = \frac{2783,24}{58(1+002)} = 47,981 \text{ тис. грн}$$

Результати моделювання наведено на рис. 3.2.

Рисунок 3.2 – Моделювання залежності продуктивності праці працівників підприємства (ПП) залежно від підвищення коефіцієнта ефективності управління грошовими потоками підприємства (у тис. грн за рік)

Аналіз графіків, наведених на рис. 3.1 та 3.2, показує, що підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства є для підприємства значним резервом покращення основних економічних показників його діяльності.

3.2 Напрями вдосконалення оперативного управління грошовими потоками підприємства

Для ефективного управління грошовими потоками підприємства потрібно скласти фінансовий календар, де чітко зазначаються усі вхідні та вихідні грошові потоки підприємства. Фінансовий календар є оптимальним засобом для управління платоспроможністю підприємства.

Рівень використання та управління готівкою масою значною мірою залежить від організації оперативного планування фінансовими ресурсами, що також потребує розробки календаря погашення, де будуть зазначені дати отримання коштів і терміни погашення [8].

Фінансовий календар містить такі розділи:

- Розділ надходження коштів;
- Розділ видаткових коштів;
- Розділ перевищення вхідних потоків над видатками;
- Розділ перевищення вихідних потоків над надходженнями;
- Розділ залишку коштів на початок періоду;
- Розділ залишку коштів на кінець періоду.

З використанням фінансового календаря можливо вирішити такі завдання: організація обліку обсягів надходження грошових коштів та їх витрат у певні проміжки часу; підвищення рівня платоспроможності підприємства; розробка заходів щодо запобігання виникненню дефіциту грошових коштів у певні проміжки часу; раціональне використання вільних фінансових коштів; розрахунок потреби величини кредиту за певний період; моніторинг своєчасного надходження грошових коштів та аналізування основних причин відхилення від графіка.

Розробка фінансового календаря формується на даних, які включають всі аспекти фінансової діяльності підприємства, а саме: плани реалізації продукції, розрахунки з дебіторами та кредиторами, виплата нарахування заробітної плати,

розрахунок собівартості та ін. [11-15].

Якщо отримання грошових коштів у плановий період з урахуванням залишку на початок періоду недостатньо для покриття запланованих витрат, компанія може вжити заходів щодо недопущення порушення умов миру або визнання факту банкрутства, а саме: відмова від здійснення непершочергових витрат; перенесення дат розрахунків за домовленістю; мобілізація внутрішніх резервів тощо.

Саме тому фінансовий календар є важливим інструментом оперативного управління грошовими потоками на підприємстві, оскільки дозволяє чітко бачити ситуацію з грошовими потоками за поточний період.

Прогнозування та планування є важливим елементом фінансового менеджменту, що забезпечує відповідність моделі фінансового менеджменту суб'єкта господарювання потребам та ефективності мінливого ринкового середовища. Це твердження цілком справедливо для моделі управління грошовими коштами підприємства, що дає нам право виділити окремий випадок для розгляду основних положень організації щодо прогнозування та планування грошових потоків у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. підприємство.

Загалом модель управління грошовими потоками з точки зору прогнозування та планування, крім визначення та обґрунтування цілей і завдань управління, враховує використання ряду математичних методів, які разом із критеріями прогнозування та планування грошових потоків, складають системну основу цієї моделі управління.

Отже, з огляду на специфіку фінансово-господарської діяльності в умовах ринкової економіки, при прогнозуванні та плануванні грошових потоків, а також при визначенні та обґрунтуванні розрахункових операцій на основі методу оптимізації планових рішень керівництво підприємства, для вдосконалення фінансових рішень та впровадження моделі управління грошовими потоками необхідно керуватися такими критеріями: максимізація вартості капіталу підприємства та мінімізація накладних затрат; скорочення періоду фінансових

ресурсів в обороті; максимізація абсолютного розміру прибутку підприємства; збільшення рентабельності власного капіталу; прискорення рівня оборотності капіталу; зменшення рівня податкових зобов'язань тощо.

Висновок до третього розділу

Одною із основних функцій управління грошовими потоками є їх оптимізація. Кінцевою метою оптимізації грошових потоків підприємства є максимізація чистого грошового потоку від операційної діяльності підприємства, що підвищує рівень його самофінансування й знижує залежність від зовнішніх джерел фінансування. Оптимальний залишок грошових коштів дає можливість підприємству здійснювати певні операції для проведення господарської діяльності й своєчасного вибору методів фінансування.

Сформовано шляхи вдосконалення управління грошовими потоками ТОВ «Ферреро Україна»

Запропоновано методи покращення надлишкового грошового потоку підприємства, які безпосередньо пов'язані із забезпеченням зростання його інвестиційної активності. Запропоновані заходи для підвищення оборотності грошових потоків.

Наголошено на важливості ведення фінансового календаря, як основного засобу оперативного управління грошовими потоками на ТОВ «Ферреро Україна».

Здійснено моделювання залежності обсягу чистого доходу підприємства та продуктивності праці працівників від зміни коефіцієнта ефективності управління грошовими потоками підприємства. Встановлено що підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства є для підприємства значним резервом покращення основних економічних показників його діяльності

ВИСНОВКИ

1. За сучасних умов господарювання важливе значення має правильне і ефективне управління грошовими потоками підприємства, що передбачає докладний аналіз та систематизацію інформаційних потоків щодо господарських процесів підприємства, а саме про рух грошових потоків, їх функції, особливості та управління ними.

2. Грошовий потік - розподілені у часі надходження та видатків грошових коштів, їх еквівалентів, які згенеровані суб'єктом господарювання у процесі своєї господарської діяльності. Грошові надходження підприємства за мінусом його грошові виплати за певний період.

3. Управління грошовими потоками – є ключовим фактором фінансової роботи на підприємстві, що суттєво впливає на поточні результати діяльності, так і майбутні темпи розвитку підприємства

4. Основною метою аналізу грошових потоків є в з'ясування причин нестачі грошових коштів, визначенні джерел їх надходжень і напрямів використання. На практиці широко використовують аналіз грошових коштів підприємства, оснований на розрахунку коефіцієнтів, порівняння їх значення із нормативними, вивчення динаміки їх зміни, визначення майбутніх тенденцій.

5. Аналіз фінансового стану ТОВ «Ферреро Україна» показав, що фінансовий стан підприємства в цілому можна охарактеризувати як стабільний. Підприємство є прибутковим. Його прибуток в 2023 році становив 356 тис. грн. До позитивних змін в діяльності «Ферреро Україна» також треба віднести: збільшення фонду оплати праці, зростання прибутку, покращення фондівіддачі, покращення продуктивності праці, збільшення середньої заробітної плати. Негативними є: зменшення вартості майна, зменшення вартості основних засобів, зменшення вартості власного капіталу, скорочення штату підприємства, зменшення рентабельності продукції, зменшення рентабельності активів.

6. Аналіз активів балансу ТОВ «Ферреро Україна (табл. 2.3) показав, що залишкова вартість основних фондів на кінець 2022 року знизилася порівняно до

двох попередніх років. Таку ж негативну тенденцію має загальна вартість необоротних активів. Відбулося значне збільшення на заводі за останні два роки питомої ваги незавершеного виробництва, зросла дебіторська заборгованість.

7. З даних пасивів балансу ТОВ «Ферреро Україна» встановлено, що резервний капітал впродовж досліджуваного нами періоду залишався незмінним. Нерозподілений прибуток за цей період зріс, а власний капітал зменшився, відповідно зросла кредиторська заборгованість підприємства, а також збільшилися інші поточні зобов'язання.

8. Основними напрямками покращення фінансово-економічної ситуації на ТОВ «Ферреро Україна» є:

- ефективне оперативне управління, координація функцій різних підрозділів при зміні ситуації на ринку;
- залучення виокваліфікованих працівників та мотивація їх для забезпечення ефективних завдань;
- реформування структури підприємства;
- удосконалення фінансового планування та прогнозування;

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.Руда Л.П., Шевчук О.Ю. Управління грошовими потоками. Актуальні питання економіки, обліку, фінансів та права в сучасних умовах: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Кременчук, 8 червня 2024 р.), URL: <https://www.economics.in.ua>;
- 2.Лігоненко Л. О., Ситник Г. В. Управління грошовими потоками: навч. посібник. Київ: Нац. торг.- екон. ун-т, 2015. 255 с.
- 3.Роганова Г. Впровадження статистичних показників до методики аналізу ефективності грошових потоків підприємств. Вісник Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка. Економіка. 2019. Вип. 1. С. 34–42.;
- 4.Бутинець Ф.Ф. Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2012. Вип. 1 (22). С. 11–18.
- 5.Маліков В. В. Практичні рекомендації щодо управління грошовими потоками підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. №5. С. 370–374.;
- 6.Загородній А.Г., Вознюк Л.Г. Фінансово-економічний словник .- Львів: Видавництво національного університету “Львівська політехніка”, 2005.-714с.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 (Наказ Міністерства фінансів України №87 від 31.03.99 р.); “Звіт про рух грошових коштів”;
- 8.Терещенко О.О. Антикризове фінансове управління на підприємстві : навч. посібн. / О.О. Терещенко. К.: КНЕУ, 2004. 560 с.
9. Бланк І.А. Фінансовий менеджмент: навчальний курс. Київ: Ніка-Центр, 2014. 656 с.;
10. Бланк І.О., Ситник Г.В. Планування грошових потоків підприємства. Вісник КНТЕУ. 2016. №4. С.31-44.
11. Бонарев В. В. Теоретичні основи аналізу грошових потоків

підприємства. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». Випуск 7 (25). Ч. 1. 2020. URL.: <https://lutsk-ntu.com.ua/uk/zbirnik-naukovih-prac-ekonomichninauki-za-seriyami-regionalna-ekonomika-oblik-i-finansi-ekonomika>

12. Піскунова Н. Пошук оптимальної моделі управління грошовими потоками. Ефективна економіка. 2017. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5454> (дата звернення: 30.11.2023)

13. Литвин І. С., Іващенко А. І. Шляхи удосконалення системи управління грошовими потоками. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 2. С. 51–56. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2017/11.pdf (дата звернення: 30.11.2023).

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 (Наказ Міністерства фінансів України №87 від 31.03.99 р.); “Звіт про рух грошових коштів”

15. Бланк І.А. Фінансовий менеджмент: навчальний курс. Київ: Ніка-Центр, 2014. 656 с.

16. Ковальчук Н. О., Сокач М. І. Управління рухом грошових коштів вітчизняних підприємств: окремі теоретичні та практичні аспекти. Молодий вчений. 2016.

№ 12.1. С. 786–791.

17. Сергєєва О. Р. Сутність та основні аспекти управління грошовими потоками підприємств. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. № 12. С. 107–110. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/12_2_2017ua/24.pdf (дата звернення: 30.11.2023)

18. Бланк І. О., Ситник Г.В., Андрієць В.С. Управління фінансами підприємств : підручник, 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : Київ. Нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 792 с.

19. Ареф'єв С. О. Місце грошових коштів у системі управління економічною безпекою підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2019. № 7. С. 86-91. URL.: <https://eco-science.net/issue/> (дата звернення: 30.11.2023)

20. Єрешко Ю. О. Моделі оптимізації негрошових потоків підприємствами. Економічний вісник Національного технічного університету

України

«Київський політехнічний інститут». 2020. № 10. С. 197–205. URL.: <https://economy.kpi.ua/> (дата звернення: 07.12.2023).

21. Єрешко Ю. О. Сутність і структура механізму управління грошовими потоками підприємства.

URL: <http://www.ela.kpi.ua/bitstream/123456789/4507/1/5.pdf>. (дата звернення: 06.12.2023).

22. Фінансовий менеджмент: підручник / [А.М.Поддєрьогін, Н.Д.Бабяк та ін] ; кер.авт. і наук. ред. проф. А.М.Поддєрьогін. 2-ге вид. перероб. Київ: КНЕУ, 2017. 534 с.

23. Іллічова Н. Ю. Теоретичні аспекти аналізу та управління грошовими потоками на підприємстві. Збірник наукових праць ДЕТУТ. Серія «Економіка і управління». 2020. Вип. 21-22, Ч. 2. С. 190–195

24. Литвинчук, Т. В. Грошові потоки в системі управління підприємством. Вісник Хмельницького національного університету. 2019. № 6. С.86-90.

25. Верланов Ю.Ю. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Вид. 2-ге.

Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с

26. Майборода О. Є. Напрями управління грошовими потоками підприємства. Економіка і суспільство. 2017. №10. С. 305-309. URL: <https://economyandsociety.in.ua/> (дата звернення: 30.11.2023).

Додаток А
ПРОТОКОЛ
ПЕРЕВІРКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА НАЯВНІСТЬ ТЕКСТОВИХ
ЗАПОЗИЧЕНЬ

Назва роботи: Управління грошовими потоками суб'єктів господарювання (на прикладі товариства з обмеженою відповідальністю «Ферреро Україна»)

Тип роботи: БКР

(БКР, МКР)

Підрозділ кафедра фінансів та інноваційного менеджменту

(кафедра, факультет)

Показники звіту подібності Unicheck

Оригінальність 91,3 % Схожість 8,7 %

Аналіз звіту подібності (відмітити потрібне):

1. Запозичення, виявлені у роботі, оформлені коректно і не містять ознак плагіату.
2. Виявлені у роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і відсутності самостійності її виконання автором. Роботу направити на розгляд експертної комісії кафедри.
3. Виявлені у роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату та/або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень.

Особа, відповідальна за перевірку _____
(підпис)

Єпіфанова І.Ю.
(прізвище, ініціали)

Ознайомлені з повним звітом подібності, який був згенерований системою Unicheck щодо роботи.

Автор роботи _____
(підпис)

Шевчук О. Ю.
(прізвище, ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Руда Л. П.
(прізвище, ініціали)

ДОДАТОК Г

ІЛЮСТРАТИВНА ЧАСТИНА

Таблиця 1.1. – Систематизація підходів до визначення поняття «грошовий потік»

Автор	Грошовий потік це
Ситник Г.В.	основне джерело для погашення кредитних зобов'язань та метод оцінювання рівня кредитоспроможності будь-якої організації.
Старостенко Г.В.	це отримані і витрачені грошові кошти в процесі господарської діяльності
Бутинець Ф.Ф.	це основний об'єкт фінансового аналізу, який здійснюється для оцінювання рівня платоспроможності підприємства
Гордієнко П.Л.	система «фінансового кровообігу» господарського організму
Вознюк Г.Л.	надходження та вибуття грошових коштів під час господарської діяльності підприємства
МСБО №7 «Звіт про рух грошових коштів»	надходження і вибуття грошових коштів та їх еквівалентів
Брікгем Є.	чисті фінансові кошти, що надходять на підприємство протягом тривалого часу
Терещенко Н.О.	міра ліквідності підприємства

***Фактори впливу на рівень грошового потоку
підприємства***

<i>Зовнішні</i>	<i>Внутрішні</i>
– загальна платіжну кризу в країні; – низький рівень виробництва; – розвиток науки і техніки; – низьку купівельну спроможність населення; – невідрегульованість правового забезпечення; – недосконалість податкової політики; – неплатоспроможність підприємств.	– висока частка умовно-постійних витрат у собівартості; – енерготрудомісткість та ресурсозатратність наявних технологій; – низька якість продукції в поєднанні з її високою ціною; – «тінізація» частини господарського обороту; – брак джерел довгострокового фінансування капіталовкладень; – низький рівень управління дебіторською заборгованістю та виробничими запасами.

Рисунок 1.1 – Фактори впливу на величину грошового потоку підприємства

<i>Грошові потоки підприємства</i>	
За сферою діяльності на підприємстві: - грошові потоки фінансової сфери - грошові потоки операційної сфери - грошові потоки інноваційно-	За формами коштів, що використовуються: - готівкові грошові потоки - безготівкові грошові потоки
За безперервністю утворення: - регулярні грошові потоки - дискретні грошові потоки	За рівнем відношення до суб'єктів господарювання: - внутрішні грошові потоки - зовнішні грошові потоки
за стабільністю створення: рівномірні грошові потоки нерівномірні грошові потоки	За напрямом руху розрізняють: Позитивні (вхідні) грошові потоки Негативні (вихідні) грошові потоки
За способом оцінювання у часі: - грошові потоки майбутньої вартості - грошові потоки теперішньої вартості	За законністю виникнення : - Легальні грошові потоки - Тіньові грошові потоки
За рівнем безперервності: - регулярні грошові потоки - дескретні грошові потоки	За способом нарахування: - чисті грошові потоки - валові грошові потоки

Рисунок 1.2 –Класифікація грошових потоків підприємства

Таблиця 1.2. Коефіцієнти, які використовуються для оцінювання управління грошовими потоками підприємства

Показник	Алгоритм розрахунку	Номер формули	Умовні позначення
1	2	3	4
Коефіцієнт фінансової незалежності	$K_{пл} = \frac{ВК}{К}$	1.1	ВК – сума капіталу; К – сума загального капіталу
Коефіцієнт фінансової стійкості	$K_{ф.с.} = \frac{ВК + ДЗ}{К}$	1.2	ДЗ – довгострокові зобов'язання
Коефіцієнт фінансової залежності	$K_{ф.з.} = \frac{К - ВК}{К}$	1.3	ВК – сума капіталу; К – сума загального капіталу
Коефіцієнт фінансового ризику	$K_{лев..} = \frac{К - ВК}{ВК}$	1.4	ВК – сума капіталу; К – сума загального капіталу
Коефіцієнт загальної платоспроможності	$K_{заг.пл..} = \frac{НА + ОА}{К - ВК}$	1.5	НА – сума необоротних активів; ОА – сума оборотних активів
Коефіцієнт поточної платоспроможності	$K_{поточ.пл..} = \frac{ГК}{ПЗ}$	1.6	ГК – сума коштів; ПЗ – сума поточних зобов'язань
Коефіцієнт оборотності активів	$K_{об.акт.} = \frac{ЧД}{СВА}$	1.7	ЧД – розмір чистого доходу (виручки); СВА – вартість активів середньорічна
Коефіцієнт періоду обороту активів	$K_{пер.об.акт.} = \frac{360}{Коб. акт.}$	1.8	Коб.акт – коефіцієнт оборотності активів
Коефіцієнта оборотності запасів	$K_{об.акт.} = \frac{ЧД}{СВЗ}$	1.9	ЧД – розмір чистого доходу; СВЗ – середньорічна вартість запасів
Коефіцієнт періоду обороту запасів	$K_{Коб.зап.} = \frac{360}{Коб. зап.}$	1.10	Коб.зап – коефіцієнт оборотності запасів
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$K_{об.дебіт.} = \frac{ЧД}{ССДЗ}$	1.11	ЧД – розмір чистого доходу; ССДЗ – середньорічна сума дебіт.заборгов.
Коефіцієнт періоду погашення дебіторської заборгованості	$K_{пер.дебіт.} = \frac{360}{Коб. дебіт.}$	1.12	Коб.деб. - коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості

Таблиця 2.1 – Абсолютні показники ефективності фінансово-економічної діяльності ТОВ «Ферреро Україна» у 2021-2023 рр.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, ±		Темп приросту, %	
	2021	2022	2023	2023/ 2022	2023/ 2021	2023/ 2022	2023/ 2021
1	2	3	4	5	6	7	8
Вартість активів, тис. грн	751482	385239	668361	283122	-83121	73,49	-11,06
Первісна вартість основних засобів, тис. грн	44859	45024	43499	-1525	-1360	-3,39	-3,03
Вартість власного капіталу, тис. грн	52478	52478	52478	0	0	0	0
Реалізовано продукції, тис. грн	3555930	1256925	2559615	1302690	-996315	103,67	-28,02
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	1499862	537429	1495954	958525	-3908	178,38	-0,26
Матеріальні витрати, тис. грн	40459	34898	15556	-19342	-24903	-55,43	-61,53
Витрати на оплату праці, тис. грн	58429	62367	93834	31467	35405	50,46	60,61
Чисельність працюючих, чол.	59	54	58	4	-1	7,41	-1,69
Валовий прибуток	945018	199230	306847	107617	-638171	54,04	-67,53

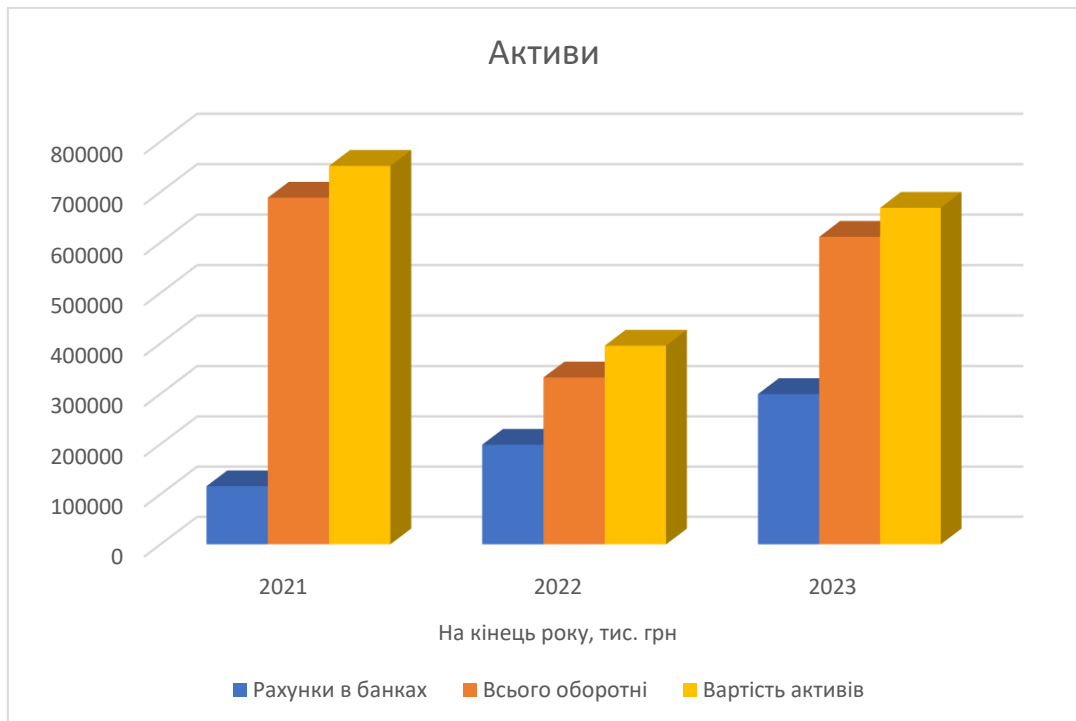
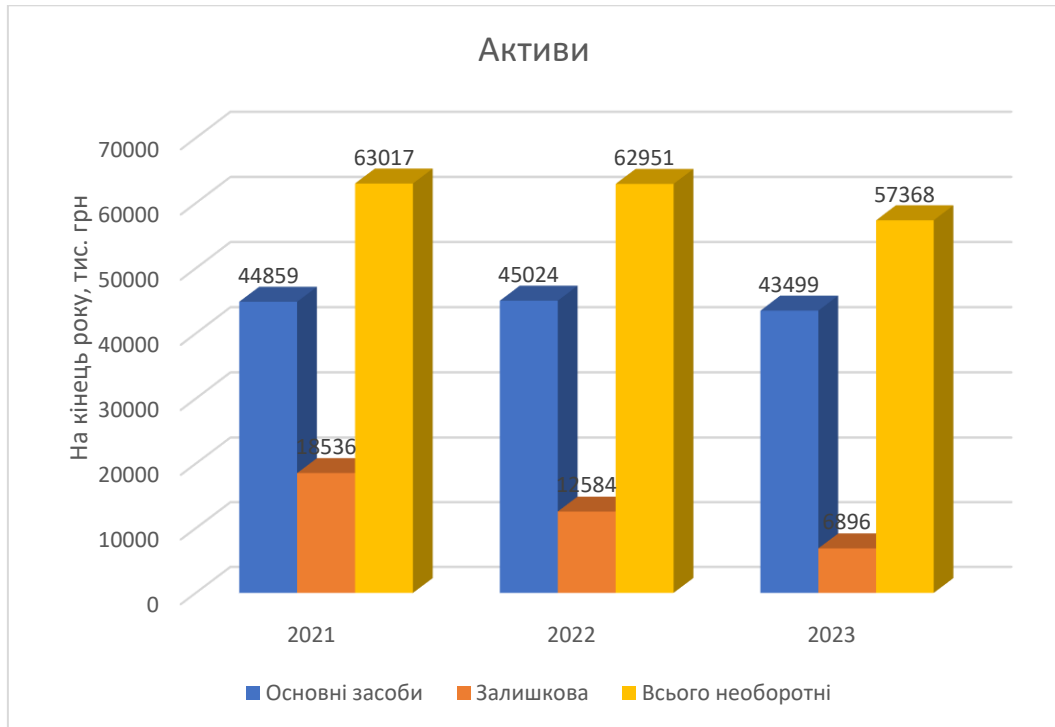
Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Таблиця 2.2 – Активи балансу ТОВ «Ферреро Україна»

Активи	На кінець року, тис. грн			Абсолютне відхилення, ±		Темп приросту, %	
	2021	2022	2023	2023/ 2022	2023/ 2021	2023/ 2022	2023/ 2021
Основні засоби	44859	45024	43499	-1525	-1360	-3,39	-3,03
Залишкова вартість основних засобів	18536	12584	6896	-5688	-11640	-45,18	-62,81
Всього необоротні активи	63017	62951	57368	-5583	-5649	-8,87	-8,97
Виробничі запаси	16190	955	894	-61	-15296	-6,39	-94,48
Товари	119998	31702	140872	109170	20874	344,34	17,40
Дебіторська заборгованість продукцію, товари, послуги	387145	68757	130396	61639	-256749	89,66	-66,32
Інша поточна дебіторська заборгованість	33502	10595	31224	20629	-2288	194,68	-6,83
Грошові кошти	115982	198693	299315	100622	183333	50,64	158,01
Рахунки в банках	115982	198693	299315	100622	183333	50,64	158,01
Всього оборотні активи	688465	332296	610993	278697	-77472	83,86	-11,25
Вартість активів	751482	395247	668361	273114	-83121	69,10	-11,06

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Таблиця 2.7 – Результати SWOT аналізу ТОВ «Ферреро Україна»

Сильні сторони	Можливості
Освічений персонал Висока система мотивації Висока якість продукції підприємства Ефективна мережа продажів	Рестайлинг продукції Виведення продукту на нові ринки Розробка нових видів продукції Просування збуту через соцмережі
Слабкі сторони	Загрози
Відсутність виробничих потужностей в Україні Низький рівень впровадження інновацій Низька мотивація співробітників Низький рівень оплати праці	Вихід на ринок нових виробників Низький рівень інвестування Збільшення затрат на виробництво Економічна криза в Україні

Таблиця 3.1 – Вихідні дані для проведення дослідження

Показники	Базовий рік	2025	2026	2027
1. Витрати на оплату праці, тис. грн	93,834	+3%	+3%	+5%
2. Чистий дохід підприємства, тис. грн	1808,808	-	-	-
3. Заплановане зростання доходу підприємства за рахунок технічних факторів, % до попереднього року		2%	3%	5%
4. Прогнозоване зростання коефіцієнта ефективності управління грошовими потоками підприємства, п.п. до попереднього року	1,28	+ 0,08	+ 0,09	+ 0,18
5. Кількість працівників, осіб	58	+1%	+1%	+2%

Рисунок 3.1 – Моделювання залежності чистого доходу підприємства від підвищення коефіцієнта ефективності управління грошовими потоками (у тис. грн)